

Uczestniczę bo badam

Badania społeczne, prowadzone przez młodzież a ich potencjał jako przyszłych uczestników rynku pracy

Prowadzenie badań społecznych przez młodych ludzi ma ich przygotować do uczestnictwa w rynku pracy. Do świadomego podejmowania decyzji na podstawie samodzielnie wygenerowanej i wiarygodnej wiedzy. Zobacz jak przygotować przestrzeń dla młodych ludzi do tego, by sami badali. Co trzeba wiedzieć z zakresu metodologii badań, zagadnień etycznych i praktycznych.

2.

Rodzaj badania

Kiedy wiemy **co** badamy, u **kogo**, **gdzie** i **kiedy** można zacząć zastanawiać się **jak** badać. Metodologia badań to ogromna dziedzina i nie trzeba znać jej całej, a już na pewno nie trzeba jej w całości uczyć. Ważne by przekazać kilka prostych informacji na temat tego konkretnego badania, które przed nami.

1. Czy wynikiem będą liczby (**badanie ilościowe**) np. pojemność pamięci matek spacerujących z wózkami o 16.30 w Parku Sobieskiego w Wałbrzychu.
2. Czy wynikiem będzie opis (**badanie jakościowe**) np. opinia matek spacerujących z wózkami o 16.30 w Parku Sobieskiego w Wałbrzychu na temat pieluch wielorazowych

4.

Zależność w badaniach

Badanie **eksperymentalne** - między zmiennymi zachodzi związek przyczynowo-skutkowy - zmienna zależna zmienia z powodu zmiennej niezależnej, np. jeśli słowa na liście do zapamiętania są z tej samej kategorii zapamiętamy ich więcej.

Badanie **korelacyjne** - zmienna niezależna rośnie lub maleje proporcjonalnie do zmiennej zależnej, ale nie wiem co powoduje co, np. uczniowie, którzy grają na instrumencie mają wyższe wyniki w nauce (ale dlaczego? Dlatego, że gra rozwija ich umiejętność nauki, czy może tak dobrze się uczą, że zostaje im czas na ćwiczenia na instrumencie?).

Badanie **opisowe** - w rzeczywistości występują zjawiska, opisujemy je w taki sposób:..., np. w Parku Sobieskiego przechadzają się mamy przychylnie używaniu pieluch wielorazowych.

Badanie **eksploracyjne** - stwierdzamy występowanie interesujących nas zjawisk, zanim zaczniemy je badać dokładnie, np. w Parku Sobieskiego przechadzają się matki z dziećmi.

1.

Miejsce i czas

Podstawowa intuicja powiedziałaaby, że badania zaczynamy od ciekawości. Problem pojawia się gdy ciekawości nie ma, albo jest tak wielka, że nie da się jej ukierunkować. Dlatego badania społeczne z uczniami zaczynam od **miejsca** i **czasu**. "Słuchajcie, tego i tego dnia o tej i o tej godzinie w tym miejscu będzie 150 takich ludzi. Czego chcielibyście się od nich dowiedzieć?"

3.

Zmienne i opercjonalizacja

W badaniach ilościowych określamy zmienne. Możemy powiedzieć, że wiek silnika wpływa na spalanie, że nauka ma wpływ na oceny szkolne itd. W podejściu ilościowym mówimy o trzech rodzajach zmiennych:

1. Zmienna **niezależna** - to to, na co badacze **mają** wpływ, np. czas trwania przerwy między nauką kilku słów a ich odtworzeniem
  2. Zmienna **zależna** - to to, co zmienia się pod wpływem zmiennej niezależnej, np. ludzie, którzy musieli dłużej czekać na odtworzenie zapamiętanych słów prawdopodobnie odtworzą ich mniej.
  3. Zmienna **zakłócająca** - to to, co ma wpływ na zmienną zależną, ale nie jest kontrolowane przez badaczy, np. podczas zapamiętywania za oknem przejeżdża karetka na sygnale i powoduje, że ludzie rozpraszają się i zapamiętują mniej.
- Opercjonalizacja** to proces, w którym zamieniamy konstrukt teoretyczny (np. pamięć bezpośrednia i operacyjna) na zjawisko, które da się zmierzyć (np. ilość słów odtworzonych po określonym czasie).

5.

Etyka w badaniach

Podczas prowadzenia badań warto zwrócić uwagę na następujące problemy:

- czy badani wiedzą, że biorą udział w badaniu
- czy badani wiedzą kto i dlaczego bada oraz co zrobi z wynikami
- czy badani wyrazili świadomą zgodę na udział w badaniu
- czy w każdej chwili mogli przestać brać udział w badaniu
- czy badani doświadczą dyskomfortu
- czy odpowiedzi są anonimowe, czy poufne.

Materiał powstał z myślą o uczestnikach konferencji
"Wieloaspektowość w doradztwie zawodowym - kilka słów o potencjale"
Świdnica, 28.03.2019

Jak zrobić pierwsze badanie

1. Wydarzenie lub miejsce
2. Kto będzie? Co o nich wiemy, czego chcielibyśmy się dowiedzieć?
3. Jak się tego dowiedzieć (przedstawiamy dwie koncepcje badań- ilościowe i jakościowe)
4. Przygotowujemy procedurę.
5. Przygotowujemy instrukcję.
6. Przygotowujemy zgodę na udział w badaniu.
7. Przygotowujemy podsumowanie badania dla uczestników po badaniu.
8. Przeprowadzamy badanie.
9. Analiza wyników.
10. 3-5 zdań, które można postawić po badaniu.
11. Przygotowanie raportu.
12. Publikacja raportu.
13. Wnioski z badania i raportu.
14. Stawiamy kolejny problem badawczy.

Umiejętności kształcone przez badanie

Porównanie umiejętności, których można nauczyć się podczas badania z Raportem "Future Work Skills 2020" Institute for the Future, Kalifornia dla Instytutu Badawczego Uniwersytetu w Phoenix, 2011 za: Wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju kluczowych kompetencji kariery dr Joanna Minta, Dolnośląska Szkoła Wyższa oraz podstawą programową.

Kluczowe umiejętności 2020

- nadawanie znaczeń
- inteligencja emocjonalna
- sprawność adaptacyjna
- kompetencje międzykulturowe
- projektowanie pracy
- praca z nowymi mediami
- interdyscyplinarność
- praca w szumie
- współpraca w przestrzeni wirtualnej

Podstawa Programowa 2018/2019 dla liceów

- 3) rozwijanie osobistych zainteresowań ucznia i integrowanie wiedzy przedmiotowej z różnych dyscyplin;
- 4) zdobywanie umiejętności formułowania samodzielnych i przemyślanych sądów, uzasadniania własnych i cudzych sądów w procesie dialogu we wspólnocie dociekającej;
- 5) łączenie zdolności krytycznego i logicznego myślenia z umiejętnościami wyobraźniowo-twórczymi;
- 6) rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej;

Badanie I

Polecenie

Przypatrz się dokładnie liście 10 słów. Masz na to minutę. Po tym czasie poproszę cię o przepisanie tych słów w dokładnie tej samej kolejności.

W trakcie patrzenia na listę nie wolno ci nic zapisywać, ani mówić nic na głos.

Zapamiętane słowa wpisz w ramkę w odpowiedniej kolejności

--

Badanie II

Polecenie

Przypatrz się dokładnie liście 10 słów. Masz na to minutę. Po tym czasie poproszę cię o przepisanie tych słów w dokładnie tej samej kolejności.

W trakcie patrzenia na listę nie wolno ci nic zapisywać, ani mówić nic na głos.

Przygotuj telefon. Za chwilę możesz zostać poproszony, poproszona o użycie go.

Zapamiętane słowa wpisz w tabelę, w odpowiedniej kolejności

Badanie III

Informacja dla osoby badanej

Niniejsze badanie jest prowadzone w ramach warsztatów dotyczących roli badań społecznych w życiu młodych ludzi. Jego zadaniem jest przede wszystkim ilustrowanie procesu przygotowywania badań. Jednocześnie badanie jest replikacją badania Georga Sperlinga z 1960 roku dotyczącego pamięci sensorycznej. Ponadto chcemy sprawdzić jak specyficzne zmiany w tym eksperymencie wpłyną na pamięć w ogóle.

Wyniki tego badania nie będą publikowane. Poproszę Cię o podanie ilości zapamiętanych słów, jednak nie będę w żaden sposób utrwał tego kto ile słów zapamiętał. To znaczy, że badanie to nie jest anonimowe. Jednocześnie zaznaczam, że wyniki tego badania nie będą utrwalane ani publikowane.

Informuję również, że udział w badaniu jest dobrowolny. Każdy uczestnik może zrezygnować z badania w dowolnym momencie bez żadnych konsekwencji. Aby zaprzestać udziału w eksperymencie można opuścić salę, poinformować prowadzącego przez podniesienie ręki (prosimy o nie zakłócanie pracy innych uczestników), zaprzestanie działania pozostając na miejscu lub nie podać wyniku (ilości zapamiętanych słów).

Zgoda na udział w badaniu

Ja niżej podpisana / podpisany wyrażam zgodę na udział w badaniu na warunkach określonych w „informacji dla osoby badanej”. Zostałam / Zostałem poinformowany o tym, że udział w badaniu jest dobrowolny oraz w każdej chwili mogę zrezygnować z udziału w tym badaniu bez żadnych konsekwencji oraz o tym co zrobić by zrezygnować.

Podpis

Odprawa (debriefing)

Dziękuję za udział w badaniu. Psychologia jest nauką empiryczną, to znaczy, że wszystko co wiemy w tej dziedzinie pochodzi z rygorystycznych badań, takich jak to, które właśnie się zakończyło. Dzięki osobom, takim jak Ty, nasza dziedzina rozrasta się o nowe twierdzenia oraz utwierdza w już istniejących.

W niniejszym badaniu próbowaliśmy sprawdzić, do jakiego stopnia graficzny układ słów oraz ich przynależność do konkretnej kategorii wpływa na ilość zapamiętanych słów. Opieramy się na badaniach Sperlinga z 1960 roku dotyczących pamięci ikonicznej, to stąd pochodzi układ słów w „tabelce”. Zakładamy, że zapamiętujesz słowa nie tylko na podstawie ich znaczenia, ale też położenia. Ponadto sprawdzamy czy przynależność słowa do kategorii pomaga w zapamiętaniu go, to na podstawie badań Tulving i Pearlstone z 1966. Żeby sprawdzić ten ostatni warunek porównujemy wyniki badania II i III.

Zadania 2 i 3 na stronie internetowej, które wykonywały grupy pomiędzy zapamiętaniem słów a ich odtworzeniem miały służyć wypełnieniu czasu (3 minut). Ich wyniki nie są istotne dla badania. Treść zadań pochodzi z paradygmatów badania twórczości, które zakładają, że ilość skojarzeń, zastosowań przedmiotów codziennego użytku jest skorelowana pozytywnie z twórczością.

W niniejszych badaniach nie ustalono norm, to znaczy, że na podstawie twoich wyników nie możemy powiedzieć, czy ludzie w twoim wieku zapamiętują podobnie jak Ty. Jednak z pewnością masz swoje wyobrażenie, to ile słów wydawało Ci się, że zapamiętasz i to ile faktycznie znalazło się na kartce przed Tobą. To badanie to może być punkt wyjścia do twojej refleksji nad swoją pamięcią. Jeśli czujesz, że zapamiętujesz zgodnie ze swoimi oczekiwaniami to gratuluję! Jeśli uważasz, że chcesz poćwiczyć pamięć spróbuj dowiedzieć się o niej więcej. Polecam świetną książkę w tej dziedzinie: *Schacter, D. L. (2003). Siedem grzechów pamięci: jak zapominamy i zapamiętujemy. (E. Haman & J. Rączaszek, Trans.). Warszawa: Państw. Instytut Wydawniczy.* Jeśli chcesz porozmawiać o pamięci lub o badaniach zapraszam do kontaktu pod adresem: kontakt@maciejjonek.pl

Bibliografia

Dintersmith, T. (2018). *What school could be: insights and inspiration from teachers across America*. Princeton: Princeton University Press.

Kamińska, K., Instytut Wydawniczy "Książka i Prasa," & Biuro Festiwalowe IMPART 2016. (2017). *Czytanie miasta: badania i animacja w przestrzeni*. Warszawa; Wrocław: Instytut Wydawniczy Książka i Prasa: Biuro Festiwalowe Imapart 2016.

Osowiecka, M. (2019, January 21). Przeklinasz? Jesteś "werbalnie inteligentny" [magazine]. Retrieved January 28, 2019, from <https://www.focus.pl/artykul/badania-pokazuj-e-ludzie-ktrzy-przeklinaj-s-postrzegani-jako-bardziej-wiarygodni>

Schacter, D. L. (2003). Siedem grzechów pamięci: jak zapominamy i zapamiętujemy. (E. Haman & J. Rączaszek, Trans.). Warszawa: Państw. Instytut Wydawniczy.

Tulving, E., & Pearlstone, Z. (1966). Availability Versus Accessibility of Information in Memory of Words. *Journal of Verbal Learning and Verbal Behaviour*, 5, 381–391.

Wagner, T., & Dintersmith, T. (2015). *Most likely to succeed: preparing our kids for the innovation era* (First Scribner hardcover edition). New York: Scribner.